Elsős iskolaválasztó (7.)

A Délmagyarország az elmúlt évekhez hasonlóan idén is tájékoztatással kívánja segíteni az elsőbe készülő gyermekek szüleit az iskolaválasztásban. A város iskolái az elsős beiratkozásokat április 9–10-én tartják.

Tarjánváros 3. Számú Általános Iskola – 6723 Szeged, Építő u. 9. Telefon: 478-414.

Az iskola három első osztály indítását tervezi, amelyekben az anyanyelvet a nyelvi-irodalmi-kommunikáció (Zsolnai), valamint az intenzív-kombinált olvasástanítási (Lovász) program szerint tanítják. Az egyik első osztály magyar-német két tanítási nyelvű; a németet heti 5 órában, a tantárgyak bizonyos körét részben vagy teljes egészében németül tartják (egyike az ország 8, a minisztérium által ellenőrzött kísérleti munkacsoportjának). A második osztály német nyelvi tagozatos, heti 3–7 óra német nyelvvel, kiscsoportos foglalkozásokon; további gyakorlási lehetőség a szakkörök, képességfejlesztő foglalkozások, külföldi diákcserék alkalmával. A harmadik osztály táncművészeti jellegű, amelybenagyerekek komplex testi és művészeti nevelése a tánc segítségével folyik. Heti 4 órában játék és zene, klasszikus balett, jazztánc, társastánc, történelmi táncok, mazsorett,tánctörténet.

Tisza-parti Általános Iskola – 6726 Szeged, Csanádi u. 4–6. Telefon: 435-145.

Az iskola két első osztály indítását tervezi, mindkettőben a heurisztikus Tolnainéféle módszerrel tanítják az anyanyelvet, csoportbontással, egyéni ütemű olvasástanítással a betűtanítás időszakában. Beiratkozás után a leendő tanítók játékos foglalkozással tájékozódnak a gyerekek iskolaérettségi szintjéről, s az elsős évkezdés előtt szükség szerint iskolaelőkészítő foglalkozásokat ajánlanak a gyerekeknek. Szülői igény szerint harmadiktól tagozatos óraszámban tanulható az angol nyelv. A tagozatosok a negyedik végi felmérés után három csoportban tanulják tovább a nyelvet. A nem tagozatosok negyediktől tanulnak angolt. 1–2. osztályban heti 2 tanórában sakkot tanítanak. Egészségvédő úszásprogram. Ingyenesen: zenei előképző, színjátszás, rajz, matematika, fizika, kémia, foci és röplabda foglalkozás. Önköltséges számítástechnika, angol, német.

Weöres Sándor Általános Iskola – 6723 Szeged, Űrhajós u. Telefon: 482-211.

Az iskola a jelentkezéstől függően 2 vagy 3 osztály indítását tervezi. Az első négy évfolyamon osztálytanítók tanítanak Tolnainé-féle, illetve Romankovics-módszer szerint, valamint a Zsolnai-programot követve. Speciális tárgyak (játék és mese, mese és valóság, család és társadalom) keretében ismerkedés a szűkebb és tágasabb környezettel. Elsőtől kezdve folyamatosan növekedő óraszámban angol vagy német nyelvoktatás. Ötödiktől testnevelés tagozat és angol tagozat. Harmadiktól számítástechnika. Alsó tagozaton testnevelés emelt óraszámban, ennek keretében úszásoktatás. Gyógytestnevelési órák. Bábszínházi programok, önköltséges táncoktatás.

Zrínyi Ilona Általános Iskola – 6722 Szeged, Mérey u.3.. Telefon: 313-196.

Az iskola két első osztály indítását tervezi, amelyekben a hagyományos hangoztató-elemző-összetevő módszerrel folyik az anyanyelv oktatása, az Apáczai Kiadó tankönyveivel. Elsőtől önköltséges, negyediktől tanórai, emelt szintű, csoportbontásos angol nyelvoktatás. Elsőtől önismereti, személyiségfejlesztő szakkör. Ötödiktől informatika, a számítógépes parkban szakkör. Alsós úszásoktatás igény szerint. A testnevelés keretében mozgáskultúra-fejlesztés: néptánc, szalontánc, önvédelmi sportok. Változatos szabadidős tevékenységek a Király-König Péter Zeneiskolával, a Somogyi-könyvtárral és a Százszorszép Gyermekházzal kötött állandó megállapodás keretében. Zenei előképző elsőtől (furulyaoktatás).

• Közoktatásunk igazgyöngyei

Nappalin és levelezőn a Mórában

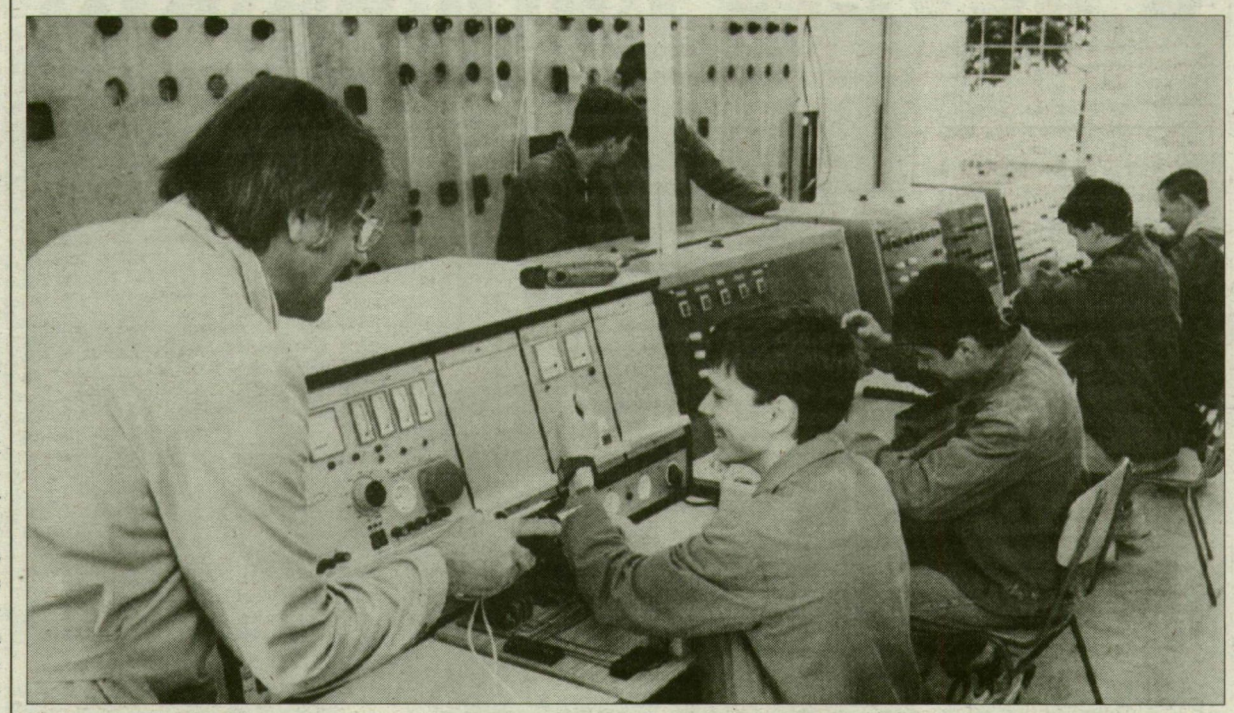

Műhelymunka a Mórában. *(Fotó: Miskolczi Róbert)*

A Dél-Alföldön csak Szegeden, a Kálvária sugárúti Móra Ferenc Szakközépiskola és Szakmunkásképző Iskolában képeznek épületgépészeti és épületvillamossági technikusokat. A Móra még felnőttoktatásáról is ismert, hiszen itt ugyanannyi felnőtt ember koptatja a padot, mint amennyi nappali tagozatos diák. Miklós Mátyásné megbízott igazgatóval az iskola képzési rendszeréről beszélgettünk.

● ***Hogyan épül fel az iskola képzési rendszere?***

– Intézményünkben szakközépiskolai és szakmunkásképzés folyik, de jelentős a felnőttképzésünk is, hiszen a közel ezerkétszáz nappalis diák mellett körülbelül ugyanennyi felnőtt tanul nálunk nappali vagy levelező tagozaton. A felnőttek szakmát, illetve két év alatt érettségit szerezhetnek. S hogy ez mennyire komoly, mutatja, hogy az idén tizenkét felnőtt osztályunk készül az érettségi vizsgára.

● ***Maradjunk azoknál, akik a közeljövőben végeznek az általános iskolában. Nekik milyen lehetőségeik vannak a Mórában?***

– A szakközépiskolai rendszerünkben két olyan szakirány van, amit csak mi oktatunk a dél-alföldi régióban: az épületgépészeti és az épületvillamossági szak. Az itt tanulók az első két évben általános képzést kapnak, mely után a harmadik és negyedik évben nő a szakmai órák száma. A diákok a negyedik év végén érettségi vizsgát tesznek, s eldöntik, hogy akarnak-e az ötödik évben – amikor kimondottan már szakmai képzés folyik – épületgépészeti, illetve épületvillamossági technikusi oklevelet szerezni vagy sem.

● ***Mi a tapasztalata, akarnak?***

– Igen. Aki egyébként valami oknál fogva nem bírja a szakközépiskolai tempót, s mondjuk kiválik az első osztály végén, nem fut zsákutcába az élete, hiszen lehet még víz-, gáz- és központi fűtésszerelő vagy villanyszerelő szakmunkás. A továbbtanulás egyébként nem jellemző a szakközépiskolásokra. A végzősök közül évente három-öt ember jelentkezik felsőoktatási intézménybe.

● ***Hol helyezkednek el a technikusok?***

– Az ipar területén, hiszen minden épületgépészeti, illetve épületvillamossági jellegű munkát el tudnak látni, ami nem igényel mérnöki felkészülséget. Tudnak épületgépészeti, illetve épületvillamossági rendszert tervezni, üzemeltetni és fejleszteni.

● ***Mi a helyzet a vegyészképzéssel?***

– Két esztendeje képzünk általános vegyészeket. A négyéves képzés érettségi képesítő vizsgával zárul. A tanulók általános vegyész szakképesítést kapnak. Ezután különböző speciális szakmai irányokban tanulhatnak tovább, ha akarnak, de el is helyezkedhetnek. Így például a bio-, fémipari- és környezetvédelmi laboráns mellett lehetnek még drog- és toxikológiai, gumi- és műanyagipari vagy hulladékkezelő technikusok, hogy csak néhányat említsek. Egy másik képzési formánkban, a négy évfolyamos szakiskolaiban az első két évben általános képzés folyik pályaorientációs célzattal. A diákoknak csak a második év végén kell választaniuk a fém-, illetve építőipar területéről egy konkrét szakmát. Ez azért jó, mert a gyermek nem tizennégy, hanem tizenhat évesen dönt arról, hogy mi legyen.

● ***A hároméves szakmunkásképzésben melyek ma a divatos szakmák?***

– A diákok körében a szobafestő-mázoló és tapétázó, valamint a kőműves szakma a keresett. Előbbire általában kétszeres, utóbbira pedig másfélszeres a túljelentkezés. A vállalatok részéről viszont nem az építőipari, hanem inkább a fémipari szakmunkásokra – lakatosokra, esztergályosokra, hegesztőkre – van nagy igény. Nemcsak itt a városban, külföldön is. Jó heggesztő, lakatos, kőműves, ács és tetőfedő szakmunkást mindig keresnek külföldön. Aki egyébként igazán komolyan gondolja a tanulóink közül a külföldi munkavállalást, az fakultációban tanulhat német vagy angol nyelvet. Szeretném elmondani, hogy a szakmunkástanulóink nyolc-tíz százaléka másodszakmás, ami annyit jelent, hogy tizenhét éves koráig megszerez egy, majd húszesztendős koráig, nappali tagozaton még egy szakmát.

● ***Huszonkilenc szakma szerepel a kínálatukban. Mindegyikből indítanak osztályt?***

– Az egyes szakmák beindítása és a szakmákra felvehető tanulók létszáma a jelentkezők számától függ. Az iskola mindegyik szakmában biztosít gyakorlati oktatási helyet. Itt megjegyezném: rendkívül jó kapcsolatban állunk a nagyobb cégekkel, a gazdasági kamarákkal és a kisvállalkozókkal. A szakmunkásképzésben az egyéves alapképzést az iskolában, illetve a Baustudiumnál lehet megszerezni. A második-harmadik évben pedig különböző cégek és vállalatok biztosítják a gyakorlóhelyet a Baustudium mellett.

● ***Hogyan állnak a számítástechnikával és a vállalkozási ismeretekkel? Tanulnak ilyet a diákok?***

– Természetesen! Minden nappalis diákunk kap számítástechnikai alapképzést. A gazdasági, vállalkozási és jogi ismereteket a szakmunkások a harmadik, míg a szakközépiskolások az ötödik évben tanulják. Mindemellett az iskolánk nagy hangsúlyt fektet az egészségügyi, mentális és sport foglalkozásokra. A Móra például belépett a DADA-programba, melynek keretében orvostanhallgatók tartanak rendszeresen előadásokat a dohányzás, az alkohol és a drog káros hatásairól, valamint az AIDS-ről. Tervezzük, hogy belépünk az „Alternatívák az erőszakkal szemben"-programba is.

Szabó C. Szilárd

●

(A város középiskoláit bemutató sorozatunk a Soros Alapítvány támogatásával készül. Közös célunk, hogy segítsük a szülőket és a nyolcadikos diákokat az iskolaválasztásban, a középiskolákat pedig a bemutatkozásban.)

• Básthy Gábor szerint (is):

Nehéz év előtt áll Szeged

Február 13-án délután hosszú vita, egyeztetés és egyezkedés után a képviselők 32 igen, 5 nem és 1 tartózkodás mellett elfogadták Szeged város idei költségvetését. A számok alapján nehéz év előtt állunk, hisz kiderült, a szakemberek több mint egymilliárd forintos hiányt prognosztizáltak.

A jelenlegi gazdasági helyzetben, mint ahogy egy képviselő fogalmazott *„csontvázköltségvetés" készült, amely igen szűk mozgásteret biztosít a város vezetésének.* Ilyen esetben nincs más lehetőség, mint egy-két területnek preferenciát biztosítani, a többinél pedig a szintentartásra törekedni.

Ez a tendencia már eddig is megfigyelhető volt Szeged költségvetésében, hisz 1995-ben az oktatásnak jutott több pénz (300 millió forinttal fordított többet a város erre a területre), 1996-ban az egészségügy kapott plusz támogatást, míg 1997-ben a környezetvédelemre és a város tisztaságára fordít nagyobb figyelmet a város vezetése.

Egy kicsit tekintsünk mélyebbre a költségvetésben és vizsgáljuk meg a számok tükrében a város 1997. évi költségvetését, hisz mindig a részletek az érdekesek. *Az elfogadott költségvetés ebben az évben 18 milliárd 337 millió 865 ezer forint kiadással és 17 milliárd 312 millió 981 ezer forint bevétellel számol.* A két összeg között 1 milliárd 24 millió 884 ezer forint különbség van, ami hiányként jelentkezik. Ezt hitelfelvételből fedezi majd a város.

A bevételek öt nagy forrásból tevődnek össze: 1. saját bevétel (illeték, helyi adók, környezetvédelmi bírság stb.); 2. állami támogatások (normatív és céltámogatások) és átengedett bevételek (szja, gépjárműadó); 3. államháztartáson belüli és kívüli átutalás (Egészségbiztosítási Alapból és egyéb pénzügyi alapoktól átvett pénzeszközök); 4. hitel és értékpapírok; 5. felhalmozási bevételek.

Igaz, a saját bevétel az előző évihez képest 14 százalékkal, az átengedett bevétel pedig 11 százalékkal növekedett, de a felhalmozási bevételek 49 százalékkal, az állami támogatás pedig 8 százalékkal csökkent. Az alábbiakban jól látható, hogyan változtak az elmúlt év során a bevételek.

Érdekes eredményeket kapunk akkor, ha Szeged költségvetési bevételeit összehasonlítjuk a helyi önkormányzatok országos szintű bevételeivel. A város az országos átlagnál majdnem 10 százalékkal kevesebb állami támogatást kap, és majdnem ugyanennyivel kisebb az államháztartáson belüli és kívüli utalások összege is. A felhalmozási bevétel az országos átlagnak megfelelő szinten van, a saját bevétel és a hitelekből, értékpapírokból származó bevételek pedig sokkal nagyobbak, mint az országos átlag. Ez újfent azt bizonyítja, hogy *Szeged ebben az évben, ahogy tavaly is, csak magára számíthat.* Olyan költségvetést kellett készítenie, amely segítségével megőrizheti a város a működőképességét anélkül, hogy ez az itt lakókra az eddigieknél nagyobb terhet róna. Az biztos, ha a bevétel nem növekszik, akkor a kiadásokat kell csökkenteni, meg kell hozni azokat a racionalizálási döntéseket, amelyek egyensúlyban tartják a költségvetést. Szeged jó úton halad, hisz az országos átlaghoz viszonyítva a városban már évek óta alacsonyabb a működési kiadások aránya.

Most pedig nézzük a kiadásokat. *A helyi és a dologi kiadások folyamatosan emelkedtek.* Ez a két legnagyobb kiadási tétel a város költségvetésében. Érdekes megfigyelni az arányokat is. A decemberben végzett közvéleménykutatásból kiderült, hogy a lakosság nem jól méri fel a kiadási arányokat, nem jól ítéli meg, hogy a város melyik ágazatára mennyi pénzt fordít. Az alábbiakban az ágazati kiadások olvashatók, és az, hogy arányuk mekkora a teljes költségvetéshez viszonyítva: *oktatás 23,6 százalék, egészségügy 14,5, szociális ellátás 9,3, kultúra, sport 6,6, igazgatás 5,7, egyéb ágazatok 40,3 százalék.*

Mint látható, a kiadások legnagyobb részét az egyéb ágazatokra fordított pénz jelenti. Ide tartoznak például a városüzemeltetésre adott támogatások, ezért ilyen magas ennek az ágazatnak az aránya. Utána következik az oktatás, ahol érdekesség, hogy az összeg kétharmadát a személyi juttatások és azok járulékai teszik ki. Igen jelentős az egészsésügyre fordított összeg is. A város legkevesebbet az igazgatásra költ, bár sokan azt gondolják, erre megy el a legtöbb pénz.

Érdekes áttekinteni, hogy *1994 óta hogyan változott az egyes ágazatokra fordított pénz nagysága.* Az oktatás kiadásai folyamatosan nőttek, 1994-hez képest 1 milliárd forinttal többet fordít a város erre az ágazatra. Szintén növekedett az egészségügyre, a szociális ellátásra, a kultúrára, a sportra, valamint az egyéb ágazatokra fordított összegek nagysága.

Még egy adat, amellyel több téves elképzelést lehet eloszlatni. Sokszor felröppen az a rémhír, hogy a város a normatív állami támogatásokat nem fizeti ki az adott ágazatoknak. Az igazság ennek pont az ellenkezője. *Az oktatásban a normatív támogatás csupán 65–70 százaléka a tényleges kiadásnak,* a többit az önkormányzat fizeti, elsősorban az adóbevételeiből. Ugyanez igaz a szociális ágazatra, csak az arányok mások. Itt az állam a tényleges költségek közel 50 százalékát fedezte 1996-ban. Ebben az évben az arány körülbelül 60 százalék.

Összességében nézve a bevételek és kiadások alakulását, látható, hogy korábban a bevételek és kiadások egyensúlyban voltak. 1997-re a szűkülő lehetőségek és az erős gazdasági szorítás hatására 1 milliárd forintos hiányt prognosztizál a költségvetés. Ezért olyan intézkedéseket, szabályokat kell bevezetni és betartani, amelyek lehetővé teszik a kiadások mérséklését anélkül, hogy bármelyik ágazat érdekei nagyobb mértékben sérülnének. Az biztos, hogy *a város vezetőinek Szeged teljes lakosságának érdekeit kell szem előtt tartaniuk akkor, amikor döntéseiket meghozzák.*

Az ördög a részletekben van, tartja a közmondás. Ezért döntött úgy a város vezetése, hogy Szeged 1997-es költségvetését nyilvánosságra hozza és az hamarosan megtekinthető majd az Interneten lévő Virtuális Városházán.

Básthy Gábor
alpolgármester